

MAXIM GORKIJ:

POVÍDKA.

ZTRACENÍ LIDÉ.

"Z kterého kolena izraelského pocházíme?"

Učitel podíval se na něho, uvažoval chvíli a začal potom vypravovat o Cimbrech, Skytech, Hunech a Slovanech... Stařec sehnul se ještě více na stranu a díval se na něho jakýmsi poděšeným zrakem.

"Stále jen lžeš!" zachraptěl, když učitel skončil.

"Proč lhu?" divil se tento.

"Jaké národy jsi mně to jmenoval? Nejsou v bibli."

Vstal a šel pryč jsa hluboce uražen a zlostně vrčel.

"Ztrácíš pomalu rozum, Tjapo", pravil za ním s přesvědčením učitel.

Tu stařec znovu k němu se obrátil a napřáhnuv ruku, pohrozil mu křivým a špinavým prstem.

"Od Boha jest — Adam, od Adama — židé a tedy všichni lidé pocházejí od židů... My také."

"Nu?"

"Tataři od Izmaela... a on od žida..."

"Čeho si přeješ?"

"Ničeho! Proč lžeš?"

Odešel, zanechav svého společníka v rozpacích. Ale po dvou dnech znovu si k němu přisedl.

"Byls učencem a musíš tedy vědět, kdo jsme!"

"Slované, Tjapo," odpověděl učitel a pozorně čekal na odpověď Tjapova, chtěje mu porozumět.

"Mluv dle bible — tam takových není. Kdo jsme? Snad Babyloňané nebo Edomští?"

Učitel začal kritizovat bibli. Stařec dlouho a pozorně ho poslouchal, načež ho přerušil:

"Počkej... nech toho! Znamená to, že mezi národy Bohu známými Rusů není? Jsme lidmi Bohu neznámými? Tak? Národy v bibli zaznamenané Bůh znal... Ničil je ohněm a mečem, bořil jejich města a vesnice, avšak také proroky jim seslal, aby je poučovali... a tudíž jich lítoval. Židy a Tatary rozptýlil, ale uchoval je... Ale což my? Proč není u nás proroků?"

"Nevím!" pravil táhle učitel, namáhaje se porozumět starci. Tento vložil ruku na rameno učitelovo, začal jím pomalu strkat ku předu i do zadu a zachraptěl jako by cosi polykal...

"Pověz mně to... jinak mluvíš velmi mnoho, jako bys všechno znal. Poslouchám tě jen s tesknou, neboť mateš mně duši... Kéž bys raději mlčel... Kdo jsme? Mluv! Proč nemáme proroků? Aha! Kde jsme byli v tu dobu, co Kristus chodil po zemi? Vidíš? Eh, ty! — A k tomu ještě lžeš: což pak může celý národ vymřít? Ruský národ nemůže vymřít — lžeš... Jest v bibli zaznamenan, ale neznámo, pod jakým jménem... Vš, jaký jest národ? Jest — ohromný... Kolik jest vesnic na zemi? Tam žije národ — skutečný, veliký národ a ty pravíš že — vymře... Národ nemůže zemřít, ale člověk ano — a národ jest Bohu potřebný, neboť vzdělává zemí. Amalekitští vymřeli — oni jsou Němci nebo Francouzy... a ty... ech, ty!... Nu, pověz mně, proč nás Bůh obešel? Nemáme ani trestů, ani proroků od Hospodina! Kdo nás poučí?"

Řeč Tjapova byla hrozně silná; výsměch, výčitka i hluboká víra zračily se v ní. Dlouho hovořil a učitel, jenž jako obyčejně byl opilý a v mírumilovné náladě, bylo konečně tak odporným ho poslouchati, zrovna jako by ho řezali dřevěnou pilou. Poslouchal starce, díval se na jeho znetvo-

řené tělo, cítil tuto podivnou, dusící sílu slov a najednou lítoval až k bolesti sebe a bylo mu čehosi líto. Měl také chuť Hci starci cosi silného, přesvědčivého, cosi takového, co získalo by Tjapu v jeho prospěch, co by ho donutilo, aby nemluvil tímto vyčítavě přisným tónem, ale jiným — měkkým, otcovským, laskavým. A učitel cítil, jak v prsou mu cosi kлокotá a leze mu k hrdlu, ale nějakých silných slov v sobě nenalezl.

"Jakým pak jsi člověkem?..." Měl duši rozervanou a pronášel zde rozmanitá slova... Zrovna jako bys všechno znal... Měl bys raději mlčet!...

"Eh, Tjapo," zvolal teskně učitel, "mluvíš zcela správně... Také co národa se týče, máš pravdu... Jest ohromný... já však jsem mu cizí... a také on mně jest cizí... V tom právě spočívá tragédie mého života... Nu — co na tom! Budu trpět... Také proroků není — není... Já skutečně mluvím mnoho... a není toho třeba nikomu... budu však mlčet... Jen ty se mnou tak nemluv... Eh, starče! Ty nevíš... nevíš... nemůžeš pochopit!..."

Učitel dal se konečně do pláče. Plakal tak lehce a volně a tak hojnými slzami, že bylo mu hrozně příjemno od těchto slz.

"Měl bys jít na ves... a poprosit tam o místo učitele nebo písaře; byl bys nasycen a protloukl bys se. Proč takto se mučíš?" chraptěl drsně Tjapa.

A učitel stále plakal, kochaje se svými slzami. Od těch dob stali se přáteli a ztracení lidé, vidoucí je pohromadě, Hkali:

"Učitel předchází si Tjapu... má zaměřeno k jeho penězům."

"Naučil ho tomu Kvalda; má vyzvědět, kde nacházejí se starcovy kapitály..."

Možná že mluvívce takto, soudili zcela jinak. Tito lidé měli jednu směšnou vlastnost: každý z nich ukazoval se druhému horším, nežli skutečně byl.

Člověk, jenž nemá v sobě nic dobrého, rád pochlubí se také svou špatností.

Když všichni tito lidé shromáždí se kolem učitele, začíná předčítání.

"Nu," pravil rytmistr, "o čem does noviny uvažují? Jest tam feuilleton."

"Ne," oznamuje učitel.

"Váš vydavatel jest skoupý... Jest tam úvodní články?"

"Dnes jest... Zdá se, že od Guljajeva."

"Aha! Přečti ho; ten taškát píše věcně, aby ho čert vzal."

"Odhadnutí nemovitého majetku," čte učitel, "provedené více jak před patnácti lety, až dosud slouží za základ k vybírání daní obecních, státních..."

"Jest to naivní," činí poznámky rytmistr Kvalda; "až dosud sloužil! Toť směšné! Kupci, jenž spravuje městské záležitosti, jest to výhodné, když toto odhadnutí až dosud slouží, což skutečně také se děje..."

"Stať právě napsaná jest na toto thema", praví učitel.

"Skutečné? Podivno! Jest to thema pro feuilleton... O tom třeba psáti s pepťem..."

Vzniká maličký spor. Obecenstvo poslouchá ho pozorně, neboť vodky byla vypita až dosud pouze jediná láhev. Po úvodním článku čtou místní události, potom soudní síň. Je-li v této trestní rubrice nějaká a trpící osobou kupec, Aristid Kvalda jáse. Okradil

kupec — výborně, jen škoda, že málo. Jeho koně utloukli — toť rád slyším, mrzí mne však, že zůstal on sám na živu. Žalobu prohrál u soudu kupec — toť znamenité, smutné však jest, že neuloženy mu soudní výlohy v dvojnásobné výši.

"Bylo by to protizákonné," podotýká učitel.

"Protizákonné? Jest však sám kupec zákonitým?" táže se trpce Kvalda. "Co jest kupec? Probermež tento druhý a nepřekný zjev: především každý kupec jest mužikem. Přichází z vesnice a po uplynutí jisté doby stává se kupcem. K tomu, aby mohl státi se kupcem, třeba peněz. Odkud může mít mužik peníze? Jak známo, nepocházejí z práce poctivé. Znamená to, že mužik tak či onak prováděl taškárství. Znamená to, že kupec jest — taškářem mužikem!"

"Výborně," schvaluje obecenstvo logiku řečnickou. A Tjapa bučí mna si prsa. Rovněž tak bučí, když při kocovině vypijí první skleničku vodky. Rytmistr září. Čtou dopisy. Tu die rytmistra jest — "rozlité moře," die jeho vlastních slov. Všude vidí, jak kupec otravuje život a jak obratně ho kazí. Jeho řečí hřmí a drtí kupce. Poslouchají ho s rozkoší v očích, jelikož hrozně nadává.

"Kdybych já tak psal do novin," provolává. "Oh, ukázal bych kupce v jeho pravé podobě. Ukázal bych, že jest pouze zvířetem, které dočasně zastává hodnost člověka. Rozumím mu. A on? On jest hrubý a hloupý, nemá žádného vkusu v životě, nemá pojmu o vlasti a nezná nic vyššího nad pětikopejku."

Objedok, znaje slabou stránku rytmistrovu a máje zálibu v dráždění lidí, jizlivě podotýká:

"Ano, od té doby, co šlechtici začali svorně umíratí hladem — ztrácejí se lidé ze života..."

"Máš pravdu, synu pavouka a žáby; ano, od té doby, co šlechtici padli, není více žádných lidí. Jsou pouze kupci... a já je nenávidím."

"Jest to také pochopitelné, jelikož i ty bratře, byl jsi jimi stržen do prachu..."

"Já? Zahynul jsem láskou k životu... já hlupák? Miloval jsem život... ale kupec ho olupuje... Právě proto nemohu ho snést a ne proto, že jsem šlechticem. Nejsem šlechticem, chceš li vědět, ale obyčejným ztraceným člověkem. Naplívám nyní na všechno a na všechny... a celý život jest mně — milenkou která mne opustila, za což jí opovrhují a jsem k ní úplně lhostejným."

"Lžeš!" praví Objedok.

"Že lhu?" Ive Aristid Kvalda, zčervenavý vztekem.

"Nač ten křik," rozléhá se chladný a pochmurný bas Martjanova. "Jaké pak uvažování? Kupec... šlechtic... co nám po nich?"

"My nic, my muzikanti," podotýká diakon Taras.

"Dejte pokoj, Objedku," praví smílivě učitel. "Nač soliti ulanečka?"

Nemiluje spor a nemá vůbec zálibu v hluku. Když kolem něho rozproude se vášně, jeho rty se vřou se k chorobnému pošklebku a tu pak rozvášně a klidně namáhá se smířiti všechny se všemi a když se mu to nechce podařiti, odchází ze společnosti. Vída to, rytmistr, není-li příliš opilý, přemáhá se, nechť se ztratí v osobě učitelově nejlepšího posluchače svých řečí.

"Opakují," pokračuje již klidněji, "že vidím život v rukou nepřátel, ne nepřátel pouze šlechtice, ale nepřátel všeho ušlechtilého, lačných a neschopných ozdobiti život čimkoliv..."

STORZ BLUE RIBBON

RODINNÉ pivo jest lepší než jarní lék. Ono vyčistí krev, sesílí celou soustavu tělesnou a připraví vás pro horké a vysilující letní měsíce.

Přítomnost jeho dodá rozkoše, jakož i zdraví vašemu domovu. Objednejte si bednu nyní.

STORZ BREWING CO.
BREWERS OMAHA BOTTLERS

POMNIKY
žulové a mramorové

Frank Novák.
1413-15 So. 13th St., Omaha, Neb.
(naproti Hotelu Praha)

Velký sklad, krásná práce a zaručena. Kupte si pomník v Omaze. Co ušetříte, zaplatí vám více než cestu.

ČESKÁ NEMOCNICE v Crete, Neb.

Jediná dokonale zařízená česká nemocnice ve Spojených Státech. Přijímají se nemocní stěží a velmi vyčerpání nemocní; lékař jest oněměním velmi nejnovějšími stříly a aparát, jako jsou elektrické stroje, X paprsky, masáže a vibrační stroje, lésové horkým vzduchem atd. Nemocní jsou ošetřováni českými ošetřovatelnými a dostávají se jim toho nejlepšího ošetření. Dokonale lézebné zařízení, o Nové krásné budova, vytápěná parou a cvičebná sálečkou.

Zvláštní pozornost se věnuje léčení zastaralých nemocí, nemocí ženatých, revmatismu, nemoci prsou, srdce, žaludku, střev, očí, uší, kloubů, průtržím a operacím. Kdo nemůže sem přijet, tak se též porada udílí poštou v lehčích případech a léky, jež Dr. Brewer sám připravuje, se zasílají. Použití si pro dotazník. O podrobnostech si píše na říditele: Dr. CHAS. H. BRUEHL, CRETE, NEB.

Metz Bro's Brewing Co.
Nejstarší pivovar v Omaze.
TELEFON 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvévé na celém západě.

A. N. Frick & Son Co.
Velkocobchodníci a Importéři
LÍHOVIN a LIKÉRŮ.

Nástupci firmy: L. Kirscht Sr., Frick Herbetz.
Tel. 544. 1001 Farnam ul., Omaha

Nejstarší a nejlepší místo pro schůzku jest

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC
v čís. 1306 Farnam ul.

Pravá importovaná piva na čepu. Pivo české z Měčanického pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Busch a světoznámé Faust získalo rozáhlou reputaci. Kávárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže. 401f

Jaro se blíží--nastane setba

S koupí farmy nelze otáletí.

UKÁZKA Z NAŠEHO SEZNAMU:

Farma o 40 akrech v okresu Polk v Missouri za \$1,600.

Farma tato leží v dobré krajině, 2 míle od okresního sídla, velmi krásného to města. Má 40 akřů dobrého, vzdělaného pozemku a černou, hlubokou ornici. Z města vede kolem ní dobrá cesta. Krajina jest mírně vlnitá. Každodenní bezplatná poštovní doprava. České okolí. Farma obklopená je se dvou stran živým plotem. Staré stavby. Obydlí o 6 světlících, stáj na 2 a po případě na 4 koně a kurník. Studna s pumpou a stálou vodou u domu. Kolem obydlí nalézá se něco mladých ovocných stromů a drobného ovoce. Farma tato jest pronajata za jednu třetinu drody. Cena \$1,600. Polovice hotové. Zbytek jest splatný za 3 roky na mortgage, který jest možno obnoviti anebo kdykoli splatiti. Výhodná koupě.

Farmy v různých státech, od 15 do 240 akrů, v ceně \$1,000 až \$12,000.

Česká Ústřední Pozemková Kancelář
Jan Janák, 508 W. 25. Street, Chicago, Ill.